

Tuổi trẻ Cần Thơ 10 năm góp sức xây dựng thành phố trực thuộc Trung ương

* QUỲNH LAM - QUỐC THÁI

Bài 3: Những "điểm nghẽn" cần tháo gỡ

Bên cạnh nhiều hoạt động, phong trào của đoàn viên thanh niên (ĐVTN) diễn ra rầm rộ, tạo hiệu ứng xã hội tốt, thì từng lúc, từng nơi, có không ít hoạt động, phong trào vẫn còn mang tính hình thức, chạy theo số lượng, từ đó chưa mang lại hiệu quả như mong muốn. Trong khi đó, một số "thủ lĩnh" thanh niên chưa thực sự năng động, sáng tạo và khá lúng túng trong huy động các nguồn lực khi triển khai thực hiện các chương trình, dự án hoặc các hoạt động xã hội. Nhiều mô hình xung kích, tình nguyện của tuổi trẻ chưa thu hút ĐVTN tham gia, chưa thật sự đem lại lợi ích cho cộng đồng...

Nhiều khó khăn, hạn chế

Kể từ khi Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh phát động Cuộc vận động "Tuổi trẻ chung sức xây dựng nông thôn mới", nhiều cơ sở Đoàn trên địa bàn thành phố hăng hái đăng ký, đảm nhận những công trình, phần việc cụ thể với kỳ vọng chung sức giúp các địa phương sớm đạt các tiêu chí. Thế nhưng, nhìn lại chặng đường hơn 3 năm thực hiện cuộc vận động đã bộc lộ không ít khó khăn, hạn chế. Điển hình như chương trình ký kết giữa Thành đoàn Cần Thơ, UBND xã Vĩnh Bình (huyện Vĩnh Thạnh) và Công ty Cổ phần đầu tư và xây dựng số 8 về việc hỗ trợ xã Vĩnh Bình xây dựng xã nông thôn mới, giai đoạn 2011 - 2015. Theo đó, Công ty này sẽ hỗ trợ 5 tỉ đồng giúp xã Vĩnh Bình xây dựng nông thôn mới. Tuy nhiên, số tiền mà công ty "rót" xuống địa phương nhỏ giọt, không đảm bảo tiến độ thực hiện. Trong năm đầu tiên ký kết, phía công ty hỗ trợ xã 80 triệu đồng tặng học bổng cho học sinh, sinh viên có hoàn cảnh khó khăn; năm 2012, công ty hỗ trợ xây dựng tuyến đường giao thông trị giá 500 triệu đồng. "Năm 2013, dự kiến Công ty 8 sẽ hỗ trợ xây dựng một trạm cấp nước cho xã, thế nhưng đến quý 3 năm nay, công ty 8 vẫn chưa có động tĩnh gì..." - đồng chí Hà Thanh Nhựt, Chủ tịch UBND xã Vĩnh Bình chia sẻ. Điều đáng nói là thay vì các cấp bộ Đoàn địa phương năng động tìm hướng giải quyết thì một số cán bộ Đoàn có tâm lý trông chờ vào sự hỗ trợ của thành phố. Vai trò của ĐVTN trong xây dựng nông thôn mới cũng dần mờ nhạt, chưa phát huy đúng mức vai trò của thanh niên.



Tuyến đường giao thông tại ấp Vĩnh Thọ, xã Vĩnh Bình (huyện Vĩnh Thạnh), với chiều dài trên 1.000m, do Công ty Cổ phần Đầu tư và Xây dựng số 8 tài trợ xây dựng vào năm 2012. Ảnh: DÂN AN

Không riêng ở xã Vĩnh Bình, anh Nguyễn Phước Hảo, Bí thư Huyện đoàn Vĩnh Thạnh, nhìn nhận ở nhiều nơi việc thực hiện các mô hình thanh niên chưa hiệu quả, một số nơi còn biểu hiện chạy theo hình thức. Theo anh Hảo, tính đến nay, Huyện đoàn đã xây dựng 3 tuyến đường thanh niên tự quản. Thế nhưng, việc tổ chức tuyên truyền chưa thường xuyên, mang tính hình thức, tình trạng thanh niên vi phạm an toàn giao thông còn xảy ra nhiều. Anh Hảo cho biết thêm, qua đợt khảo sát các cơ sở Đoàn 6 tháng đầu năm ở một số cơ sở Đoàn, cho thấy việc đăng ký xây dựng mô hình thanh niên không đi đôi với việc nâng chất, có biểu hiện làm để đối phó, chưa thể hiện trách nhiệm với công việc, từ đó gây mất niềm tin trong nhân dân.

Việc triển khai thực hiện các phong trào lớn của tổ chức Đoàn, như: "5 xung kích phát triển kinh tế xã hội và bảo vệ Tổ quốc", "4 đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp" còn lúng túng và có biểu hiện trông chờ vào sự hỗ trợ của các cấp, các ngành. Nhiều "thủ lĩnh" thanh niên còn ngại khó, chưa mạnh dạn đổi mới, nâng cao chất lượng hoạt động, phong trào để huy động các nguồn lực xã hội. Theo anh Huỳnh Trung Trứ, Phó Bí thư Thành đoàn Cần Thơ, công tác vận động xã hội hóa trong các hoạt động, phong trào Đoàn gặp nhiều khó khăn. Một số cán bộ Đoàn thiếu quyết tâm, chưa mặn mà với công tác khiến chất lượng hoạt động phong trào dần đi xuống.

Các hoạt động xung kích, tình nguyện của các câu lạc bộ (CLB), đội, nhóm thanh niên chưa phát huy tối đa hiệu quả vì thiếu sự phối hợp của các đơn vị liên quan. Điển hình như Câu lạc bộ Sứ Giả Xanh (Ủy ban Hội Liên hiệp Thanh niên TP Cần Thơ), với trên 743 thành viên. Hoạt động chủ yếu của CLB là truyền thông bảo vệ môi trường, tham gia các hoạt động vệ sinh môi trường. Thế nhưng, theo anh Phương Tấn Đạt, Chủ nhiệm CLB, thời gian qua, hoạt động của CLB manh mún, thiếu sự quan tâm của các ngành liên quan nên số lượt thành viên tham gia ngày càng ít. Các phong trào, mô hình "Tuổi trẻ tham gia cải cách hành chính" hoặc "Nụ cười văn hóa công sở" vẫn còn nhiều hạn chế. Ở nhiều nơi, tinh thần thái độ phục vụ nhân dân chưa hòa nhã, lịch thiệp, còn nặng hành chính, mệnh lệnh, chưa thật sự gần dân. Và dù phong trào "Tuổi trẻ tham gia cải cách hành chính" đã được Trung ương Đoàn phát động khá lâu, nhưng nhiều "thủ lĩnh" thanh

niên vẫn còn "lúng túng", thiếu kiến thức về cải cách hành chính. Những khó khăn, hạn chế trên phần nào khiến việc triển khai, thực hiện phong trào Đoàn còn nhiều "hạt sạn".

Đâu là nguyên nhân?

Theo đánh giá tại Văn kiện Nghị quyết Đại hội Đại biểu Đoàn TNCS Hồ Chí Minh TP Cần Thơ lần thứ VIII, nhiệm kỳ 2007-2012, có rất nhiều nguyên nhân dẫn đến thực trạng công tác Đoàn nói chung, các hoạt động, phong trào của tuổi trẻ còn hạn chế. Trước hết là đội ngũ cán bộ Đoàn, ĐVTN ở cơ sở biến động thường xuyên... chưa phát huy được vai trò, trách nhiệm của thanh niên. Do yêu cầu quy hoạch, bố trí cán bộ, lực lượng cán bộ Đoàn thường xuyên biến động, một phần do nhiều cán bộ trưởng thành, chuyển công tác khác. Công tác đào tạo, quy hoạch đội ngũ cán bộ chưa được chú trọng nhất là cấp cơ sở. Một số nơi cán bộ Đoàn chuyên trách còn thiếu so với yêu cầu nhiệm vụ, chế độ chính sách đãi ngộ đối với cán bộ Đoàn cơ sở và cán bộ Đoàn bán chuyên trách chưa được thỏa đáng, mặt bằng chung về trình độ học vấn chuyên môn nghiệp vụ của lực lượng cán bộ Đoàn còn thấp so với yêu cầu hiện tại. Từ những thực tế trên dẫn đến một số cơ sở Đoàn chưa làm tốt công tác tập hợp thanh niên trên địa bàn, chưa bắt kịp sự chuyển động của tình hình thanh niên và nhu cầu chính đáng của thanh niên hiện nay. Số lượng ĐVTN đi làm ăn xa tại các địa phương cũng ảnh hưởng đến chất lượng hoạt động của cơ sở Đoàn.

Bên cạnh đó, chính sách, chế độ đãi ngộ dành cho đội ngũ cán bộ Đoàn, nhất là Bí thư Chi đoàn ấp, khu vực chưa thỏa đáng. Hầu hết cán bộ Đoàn vừa công tác vừa làm kinh tế hoặc tự bỏ tiền túi ra để tổ chức hoạt động nên chất lượng chưa cao. Tình trạng thiếu kinh phí, thiếu đầu tư cơ sở vật chất cũng là một nguyên nhân chính khiến hoạt động Đoàn nói chung, nhiều phong trào nói riêng bị ảnh hưởng, trì trệ. Anh Nguyễn Thống Nhứt, Bí thư Đoàn phường Hưng Thạnh, quận Cái Răng, bộc bạch: "Hiện tại, Đoàn phường vẫn chưa có máy tính dùng riêng (phải dùng chung với các đoàn thể khác). Bí thư Đoàn phường phải tự trang bị laptop và D-com để công việc được nhanh chóng, thuận tiện hơn". Là quận trung tâm của thành phố, với hơn 7.000 ĐVTN, thế nhưng Ninh Kiều lại chưa có địa điểm tập trung sinh hoạt thanh thiếu nhi nào. Mỗi khi Quận đoàn muốn tổ chức hoạt động văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao có quy mô cấp quận phải thực hiện cơ chế phối hợp với Nhà Văn hóa Thiếu nhi quận Ninh Kiều hay với Trung tâm Văn hóa - Thể dục Thể thao quận để tổ chức...". Tình trạng này cũng phổ biến ở các địa phương khác. Mỗi năm, các địa phương cũng chỉ phối hợp với các đơn vị tổ chức được vài cuộc hội thao, hội diễn mừng các ngày lễ lớn. Còn lại đa số do các cơ sở Đoàn tự tổ chức, tập luyện mang tính tự phát, hợp tan.

Bên cạnh những nguyên nhân khách quan, cần phải nhìn nhận có nhiều nguyên nhân chủ quan khiến cho nhiều hoạt động, phong trào của ĐVTN trì trệ, kém chất lượng. Do cán bộ đoàn còn hạn chế về khả năng, kinh nghiệm, nên một số hoạt động, phong trào ở nhiều địa phương, đơn vị chưa thiết thực, chưa đáp ứng nhu cầu, nguyện vọng của thanh niên. Đối với một số chương trình, hoạt động của Đoàn, khi mới bắt đầu phát động đều nghe rất kêu, kế hoạch rất rầm rộ nhưng cuối cùng kết quả lại không như mong đợi. Điển hình như các đợt ra quân phát quang, vệ sinh môi trường, thu gom rác thải; các hoạt động tư vấn, giới thiệu việc làm...nhiều nơi phát động, nhưng khi đánh giá lại hiệu quả thì không phải nơi nào cũng làm tốt, hoặc "đánh trống bỏ dùi"...

"Một trong những nguyên nhân then chốt ảnh hưởng rất lớn đến hiệu quả, chất lượng các hoạt động, phong trào là do nhiều nơi thiếu những thủ lĩnh nhiệt tình, tâm huyết, tha thiết với công tác Đoàn; nhiều thủ lĩnh chưa nhạy bén, sáng tạo trong tổ chức các hoạt động, phong trào; chưa đoàn kết, tập hợp, khơi dậy được sức mạnh của tập thể. Bên cạnh đó, một bộ phận cán bộ Đoàn còn chậm đổi mới, tác phong, lề lối làm việc, thiếu sâu sát cơ sở, chưa gắn bó với thanh niên" - Ông Lê Hoàng Giang, Chủ tịch UBND xã Đông Thắng, huyện Cờ Đỏ cho biết.

Qua trao đổi với nhiều cán bộ Đoàn, có một nguyên nhân mà nhiều cán bộ đề cập là sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, chính quyền đối với các hoạt động, phong trào của ĐVTN. Thực tế cho thấy, nơi nào cấp ủy Đảng sâu sát, quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội, thường xuyên kiểm tra, đôn đốc, hướng dẫn kinh nghiệm hoạt động thì nơi đó phong trào Đoàn, Hội phát triển mạnh, hoạt động hiệu quả. Cũng do một số cấp ủy Đảng, lãnh đạo các đơn vị chưa sâu sát, quan tâm đúng mức đến hoạt động của tổ chức Đoàn, nên nhiều nơi công tác Đoàn và phong trào thanh niên mang tính hình thức, cầm chừng, thiếu định hướng, mục tiêu cụ thể. Như phong trào "Tuổi trẻ chung sức xây dựng nông thôn mới", tại TP Cần Thơ, cấp ủy, chính quyền 36 xã trong thành phố phải phân đầu đạt 20 tiêu chí xây dựng nông thôn mới. Tuy nhiên, nhiều nơi vai trò của thanh niên hết sức mờ nhạt, chỉ hoạt động chung chung theo sự chỉ đạo, thiếu sự năng động, chủ động của tuổi trẻ. Ông Lê Hoàng Giang, Chủ tịch UBND xã Đông Thắng, huyện Cờ Đỏ, cho biết: "Toàn xã phấn đấu đến năm 2015 đạt thu nhập bình quân đầu người 29 triệu đồng nhưng đến nay thu nhập bình quân của người dân trên địa bàn chỉ đạt khoảng 18,8 triệu đồng. Trong đó còn rất nhiều thanh niên nằm trong diện hộ nghèo, hộ cận nghèo, có thu nhập thấp...". Cũng theo ông Giang, không riêng xã Đông Thắng, phong trào Đoàn ở một số địa phương lân cận thời gian qua cũng khá trầm lắng. Ở nhiều địa phương, bên cạnh việc xây dựng những tuyến đường, công trình lớn do huyện, xã làm chủ đầu tư thì những công trình giao thông liên ấp, tổ chức Đoàn cũng không chủ động đăng ký đảm nhiệm. Thực trạng trên đòi hỏi các cấp ủy Đảng, chính quyền, nhất là các cấp bộ Đoàn cần quan tâm sâu sát, có những giải pháp đồng bộ để nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả các hoạt động, phong trào Đoàn - Hội.

Bài cuối: LÀM GÌ ĐỂ PHÁT HUY VAI TRÒ XUNG KÍCH CỦA TUỔI TRÉ?